

С.М. Плахтій,
науковий керівник – канд. екон. наук, доц. В.В. Коваленко,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СТРУКТУРУ ЗОЛОВОВАЛЮТНИХ РЕЗЕРВІВ

Глобалізація – це сукупність процесів та факторів, що співвідносяться з явищами взаємозалежності, взаємопроникнення і взаємообумовленості у світових рамках, а також передбачають єдині принципи та норми поведінки. Розвиток ринкової економіки в Україні пов’язаний з процесом глобалізації та взаємної інтеграції світового і національних фінансових ринків, що зумовлює необхідність приділення більшої уваги ефективному управлінню золотовалютними резервами Національного банку України. Вони належать до одного з інструментів захисту національної економіки від негативного зовнішнього впливу, а головним їх призначенням є покриття дефіциту платіжного балансу країни.

Управління золотовалютними резервами належить до одного із головних завдань державного валютного регулювання. Основна мета реалізації цього завдання – забезпечити оптимальне співвідношення між трьома принципами: надійністю, ліквідністю та дохідністю золотовалютних резервів.

Головними факторами, що визначають принципи формування валютної структури резервів, є: фундаментальні фактори (стан економіки країни-емітента відповідної резервної валюти, перспективи розвитку, світові тенденції), важливість тієї або іншої валюти для фінансової системи країни та виконуваних центральним банком функцій, кон’юнктурні фактори (динаміка курсу відповідної резервної валюти, процентні ставки, прогноз).

З точки зору цінового фактора та стабільності у структурі золотовалютних резервів НБУ потрібно приділяти велику увагу золоту. Під час оцінки вартості золотих резервів більшість країн орієнтується на його ринкову ціну, щодо якої в результаті дослідження виявлено зростання та залежність від неї частки золота в складі резервів України.

Під час планування процесу управління власними ресурсами визначається механізм формування фінансових інструментів: за рахунок кредитів чи за рахунок прибутку.

Для покриття дефіцитів платіжних балансів країни сьогодні використовують тільки запаси іноземних валют. Інші компоненти

міжнародних резервів для досягнення зазначеної мети обов'язково мусять пройти стадію перетворення в іноземну вільно конвертовану валюту.

Першочерговість фактора особливості фінансової системи країни та валюти міжнародних розрахунків (що характерно для долара США) впливає на частку тієї чи іншої грошової одиниці у валютному кошику. Крім того, склад резервів залежить як від стабільності та надійності валюти (що вплинуло на перевищення частки швейцарського франка майже в шість раз нормативної частки резервів, яка визначена світовими стандартами), так і від простоти в прогнозуванні курсоутворення та управлінні ціною (що спричинило відсутність у складі валютних резервів японської єни). Позитивним явищем є зменшення у структурі золотовалютних резервів на початок 2007 року обсягу депозитів і відповідно збільшення вдвічі частки цінних паперів.

Тобто найсуттєвіший вплив на формування структури золотовалютних резервів на сьогодні здійснює рівень доходності та надійності валютних інструментів. Зменшується рівень важливості валютного курсу та ліквідності, про що і свідчить аналіз складу та структури золотовалютних резервів України, сформованих під впливом перерахованих факторів.

Плахтій, С.М. Глобалізаційні фактори впливу на структуру золотовалютних резервів [Текст] / С.М. Плахтій ; наук. кер. В.В. Коваленко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: погляд у майбутнє: збірник тез доповідей за матеріалами Десятої науково-практичної конференції студентів (26 квітня 2007 р.). – Суми : УАБС НБУ, 2007. – С. 44-46.